Сьогодні 13.01.2025 *Ypoκ №66* BCIM pptx

Особливості закінчень іменників у кличному відмінку

Мета: удосконалити знання учнів про відмінювання іменників; розвивати навички творення кличного відмінка; розвивати діалогічне мовлення; застосовувати набуті знання у повсякденному житті; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

Очікувані результати: учень/учениця називає відмінки; знає особливості утворення кличного відмінка; утворює кличний відмінок іменників, виділяє закінчення в словах; складає діалог зі звертанням.

Організація класу

Повідомлення теми уроку

❖ На цьому уроці ми розглянемо, як змінюються закінчення іменників у кличному відмінку. Ви дізнаєтесь, як правильно звертатися до людей та предметів, використовуючи ці зміни, що допоможе вам краще володіти українською мовою в різних ситуаціях.

Перевірка домашнього завдання

Актуалізація опорних знань

Помилку у творенні кличного відмінка

допущено у варіанті

А) коню, круче;

Б) родино, $cim'\epsilon$;

В) солдате, душо;

Г) козаче, капітане;

А) коню, круче;

Б) родино, сім'є;

В) солдате, душо (правильно - душе);

Г) козаче, капітане;

Запишіть сьогоднішню дату

Киасна робота

- 1. Для чого потрібно знати особливості закінчень іменників у кличному відмінку?
- 2. Які закінчення мають іменники в кличному відмінку?
- 3. Катре чи Катрю?

Сформулюйте особисті цілі на урок.

Прочитайте текст. Яка інформація виявилася для вас новою? Випишіть власні назви у кличному відмінку

Підручник. Вправа 237

Підручник. Сторінка 101-102

У звертаннях до жінок, які мають імена Зоя, Мая, Ія, Лія (Лея), одні вживають форму кличного відмінка із закінченням -ю (Зою, Маю, Ію, Лію (Лею), інші — із закінченням - $oldsymbol{\epsilon}$ (Зо $oldsymbol{\epsilon}$, Ма $oldsymbol{\epsilon}$, І $oldsymbol{\epsilon}$, Лі $oldsymbol{\epsilon}$ А яка із цих двох форм правильна? Утворюючи форму кличного відмінка від жіночих імен на *-я*, потрібно пам'ятати, що закінчення *-ю* мають скорочені та нескорочені пестливі жіночі імена (пор.: Оля — Олю, Настуся — Настусю, Даруся — Дарусю, Неля — Нелю), а закінчення - ϵ — повні офіційні жіночі імена (пор.: Марія — Маріє, Євдокія -— Євдокіє, Дарія — Даріє, Стефанія — Стефаніє).

Прочитайте текст. Яка інформація виявилася для вас новою? Випишіть власні назви у кличному відмінку. Перевір себе

Оскільки жіночі імена Зоя, Мая, Ія, Лія (Лея) є повними, то їх правильно вживати в кличному відмінку із закінченням - ϵ : Зоє, Має, Іє, Ліє (Леє) (К. Городенська).

Підручник. Вправа

237

Олю, Настусю, Дарусю, Нелю, Маріє, Євдокіє, Даріє, Стефаніє, Зоє, Має, Іє, Ліє, Леє.

Підручник. Сторінка 101-102

Прочитайте текст

підручник. Вправа

238

підручник. Сторінка

102

Змалку нас привчають, як звертатися до мами, тата, дідуся, бабусі, сестри, брата, дядька, тітки... Найчастіше в ролі звертання використовують ім'я (повне чи його варіанти), як-от: *Оксано —* Оксанко, Оксаночко, Оксанусю, Оксанонько... незнайомої людини здебільшого звертаються опосередковано, уникаючи слів звертання, напр.: «Чи не допоможете мені... », «Скажіть, будь ласка… ». Цілком доречно в такій ситуації послуговуватися засобами титулування пані, пане, панно або добродію, добродійко.

Прочитайте текст

Дуже нешанобливо вживати в ролі звертань слова «девушка», «жіночко», «бабо». Звертання «бабо» можливе хіба в спілкуванні з маленькою дитиною, однак рідну бабу краще все-таки називати: бабусю, бабуню, бабунечко, бабцю. Вибір звертання обов'язково залежить від ситуації спілкування (За С. Богдан).

Підручник. Вправа

238

підручник. **Сторінка**

102

Щоденні 5

Щоденні 5

Читання для себе	
Читання для когось	
Слухання	
Робота із	
словами	
Письмо для себе	

Трибуна думок

Підручник. Вправа

238

підручник. Сторінка 1. Яка граматична тема пов'язана з прочитаним текстом?

- 2. Назвіть мовленнєві ситуації, у яких ця інформація важлива.
- 3. Чи впливає вибір звертання на перебіг комунікації, допомагає здійснювати ефективну взаємодію з іншими людьми? Відповідь обґрунтуйте.

Випишіть іменники, позначте закінчення. Яку роль у спілкуванні виконує кличний відмінок? Поясніть написання виділених слів

Підручник. Вправа

239

підручник. Сторінка 1. Вечірнє сонце, дякую за день, вечірнє сонце, дякую за втому! 2. Ліси мої, гаї мої священні, пребудьте нам вовіки незнищенні! З. Куди ти ділась, річенько? Воскресни. 4. Людей такого рідкісного дару хоч трохи, люди, треба берегти! (Л. Костенко).

Перевір себе

Сонце День Втому Ліси Гаї Річенько Людей Дару Люди

Підручник. Сторінка

Підручник.

Вправа

102

- Пребудьте збільшуватися кількісно, за розміром, в об'ємі.
- Рідкісного який трапляється, буває і т. ін. рідко;незвичайний.

Відредагуйте речення й запишіть

Підручник. Вправа

240

Василе, ми ж учора з тобою домовлялися. 2. Тетяна, не хвилюйся, немає підстав тривожитися. З. Валерія, якщо хочеш, я готова тобі допомогти. 4. Юріє, навіщо тобі сьогодні парасоля? 5. Петро Сергійович, Ви — найкращий учитель!

_{Підручник.} Сторінка

103

Перевір себе

Підручник. Вправа

240

_{Підручник.} Сторінка

103

Василю, ми ж учора з тобою домовлялися. 2. Тетяно, не хвилюйся, немає підстав тривожитися. З. Валеріє, якщо хочеш, я готова тобі допомогти. 4. Юрію, навіщо тобі сьогодні парасоля? 5. Петре Сергійовичу, Ви найкращий учитель!

Закріплення вивченого

Помилку у творенні кличного відмінка

А) мріє, мово;

Б) Львове, Інно;

В) пісне, сестрице;

Г) Андріє, Анастасіє.

допущено у варіанті

А) мріє, мово;

Б) Львове, Інно;

В) пісне, сестрице;

Г) Андріє, Анастасіє (правильно - Андрію).

Закріплення вивченого

Помилку допущено у звертанні

- А) Шановний Ігоре!
- Б) Дорога Лесю!
- В) Рідний братику!
- Г) Мила Оксанко!
- А) Шановний Ігоре! (правильно Ігорю)
- Б) Дорога Лесю!
- В) Рідний братику!
- Г) Мила Оксанко!

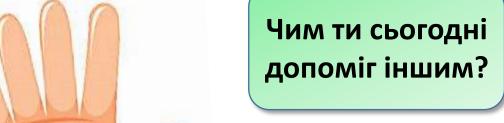

Рефлексія. Вправа «5 питань»

Що ти сьогодні виконав?

Про що нове ти сьогодні дізнався? Яке завдання сподобалось найбільше?

Над чим ще потрібно подумати?

Пояснення домашнього завдання

Скласти письмово діалог, змоделювавши подану нижче ситуацію.

Сфотографувати письмову роботу та надіслати мені на освітню платформу для дистанційного навчання HUMAN або на електронну адресу altinbaeva | m@school55.pp.ua

Хай щастить!

Скласти діалог

Змоделюйте ситуацію, у якій вам необхідно переконати однокласника, який захопився комп'ютерними іграми, маючи проблеми із зором, значно скоротити час на цю розвагу. Використайте в діалозі звертання. Продемонструйте щиру стурбованість і доброзичливість.